

DOSZPOD DÉNES

A RIGOCON TANÁCSADÓ KFT.
 ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓJA,
 A HBLF ÜZLETI ETIKA
 ÉS ÁTLÁTHATÓSÁG
 MUNKACSOPORTJÁNAK A
 VEZETŐJE

Mikor tanulunk végre mások eseteiből?

Ezekben a napokban (2016. október 27-én zártuk az írást) a világ árgus szemekkel, sőt aggódva követi a Deutsche Bank történetét. Fontos kérdésekre várjuk a válaszokat. Mekkora lesz a végösszege a 2000-es évek elején piacra dobott úgynevezett „mérgezett termékek” értékesítéséből fakadó büntetésnek? Eléri-e más nagybankokra, köztük a Goldman Sachsra, a JPMorganre vagy a Merrill Lynchre korábban kiszabott 10–20 milliárd dollár közötti mértéket, vagy az amerikai értékpapír-felügyelet (SEC) megelégszik ennél kisebb nagyságrenddel is? Ha az első verzió lép életbe, akkor egyáltalán nem biztos, hogy rendelkezésre áll a szükséges pénz és tőke a teljesítéshez, szemben az ame-

rikai társakkal, amelyek szerencsére elő tudták teremteni a kirótt összegeket. Általános a félelem, hogy egy méretebb büntetés esetében egy újabb Lehman-sztori kerekedhet, annak minden negatív következményével a globális pénzügyekre és makrogazdasági folyamatokra. Mások azzal próbálják nyugtatni magukat (és a tőkepiacokat), hogy talán mégis érvénybe lép a „too big to fail” elve, azaz a német állam keresni és találni fog valamilyen áthidaló megoldást a Deutsche kötelezettségeinek a teljesítésére, adófizetői pénzből történő konszolidálására, átszervezésére és karcsúsítására. S ezeket követően vissza is tudja vezetni a hitelintézetet a normális piaci működésbe.

A közvéleményt érdeklik az ilyen ügyek. A Deutsche Bank fenti esete mellett a FIFA korrupciós botránya vagy a Volkswagen tavaly ilyenkor még a fejleceken szereplő

emissziómérési manipulációja mind alkalmas (volt) arra, hogy széles körben magára vonja a figyelmet. Ezekben a példákön kívül is – csupán az elmúlt egy évben – sok milliárd dolláros értékek égtek el egyéb visszaélések vagy hamis könyvelések következtében.

Az emberek többségénél például nem érte el az ingerküszöböt, hogy egy globális és korábban piacvezető kanadai gyógyszerceg, a Valeant részvényei a tavaly októberi 260 dolláros szinthez képest ma már annak 10 százalékát sem érik, miután kiderült, hogy egy mérlegen kívül tartott leányvállalattól valótlánul nagy bevételeket könyvelt el 600 millió dollár értékben. (Csak emlékeztetőül: az Enron esetében egy ezzel szinte teljesen analóg trükksorozat és nagyságrendileg is hasonló összeg a világ addigi legnagyobb tőzsdei bedőléséhez vezetett, egyben teljesen felforgatta a tőkepiaci szabályozásokat világszerte.)

dfghdf hdfg hdfg hdf hdfg hdfg hdfg hdfgh dfgh dfgh fgdhhfg dhdfh fdghfd hgdfgh

Ugyanezen időszakban a japán Toshiba is bevallotta, hogy hat éven át mintegy 1,2 milliárd dollárral túlértékelte működési eredményét; ennek következtében pár hónap alatt a részvények 70 százalékot veszítettek értékükből, és a társaság piaci kapitalizációja 2016 elejére mintegy 2 milliárd dollárral zuhant. Azóta viszont megfordult a trend, az árfolyam emelkedő pályára állt, köszönhetően annak a belső döntéssorozatnak (a könyvek rendbetétele és a számviteli politika megváltoztatása, a felelős vezetők eltávolítása, a kontrollok megerősítése, feltétel nélküli együttműködés a felügyeleti szervekkel és hatóságokkal), amely azóta is teljes transzparenciát biztosít a befektetőknek és a finanszírozóknak. Ez pedig itt egy nagyon fontos mérföldkő: egy visszaélés vagy egyéb más súlyos eset – például egy működésből fakadó károkozás vagy egy hanyagság és hozzá nem értés miatt bekövetkező pénzügyi összeomlás – után csak akkor lehet visszanyerni a tőkepiacok és a többi érintett bizalmát, ha a kivizsgálás a minél nagyobb nyilvánosság előtt zajlik, továbbá a felelősök olyan elszámoltatásban részesülnek, amely talán visszatartó erővel bírhat a következő önjelölt számára.

Ezek az esetek mindenképpen érdemes elgondolkodnunk, mivel Magyarországon is érvényesek lehetnek bizonyos tanulságok. Ugyan egy hazai pénzintézet vagy vállalat megroppanása, netán bedőlése nem fenyeget világválsággal, azonban az okozott vagyoni károk, egy munkahely megszűnése vagy a megtakarítások elvesztése mindig a relatíve legnagyobb fájdalmat okozák egy érintett számára az adott pillanatban. Nálunk szinte lehetetlen objektív és a tudományos igényeket kielégítő, így akár az oktatásban is felhasználható esettanulmányt készíteni az elmúlt 25 év bármely botrányos vállalati és banki ügyéről – erős a gyanúm, hogy sajnos nem lesz ez másként a mostanában folyó eljárások (Quaestor, Buda-Cash, Hungária) végeredményeit illetően sem. Vagyis ezért is nagy szükségünk van arra, hogy vizsgáló szemünket a világ fejlettebb részére vessük, s az ismereteket onnan (is) gyűjtsük és a saját hasznunkra fordítsuk! Szerencsére azért vannak jelek, hogy itthon is egyre többen fogalmazzák meg: a cégvezetők kockázattudatossága és ennek lefordítása a mindennapi működésre az első számú bástyát képezi az értékromboló stratégiákkal, a pénzügyi machinációkkal vagy az átgondolatlan döntésekkel szemben.

Ennek legaktuálisabb bizonyítéka az AON tanácsadó cég által már a negyedik éve folyamatosan készített kutatás, amelynek 2016-os eredményeit az elmúlt hetekben publikálták. Az AON minden évben felméri, hogy miként vélekednek a döntéshozók a vállalatuk kockázati kitettségeiről, valamint azokról a tényezőkről, ame-

lyek segíthetnek ezek leküzdésében. Az elemzés talán legizgalmasabb outputja, hogy a magyarországi gazdálkodó szervek több mint 80 százaléka minden évben egyértelmű és szoros korrelációt állapít meg pénzügyi eredményességük és a cég kockázatkezelésének fejlettsége között, az egyik legkiemelkedőbb kockázati tényezőnek pedig a humán erőforrás minőségét nevezik meg. Ha pedig a vállalkozás hírnevére és hitelességére vonatkozó legjelentősebb veszélyeket keressük, akkor minden évben a top 3-ba került a vállalatvezetés minősége és a kockázattudatosság hiánya!

A nemzetközi és hazai tőkepiacokról érkező hírek, valamint a fentihez hasonló kutatás elolvasása után az ember akaratlanul is elgondolkodik bizonyos szavak jelentésén: stratégia, kockázatok, vállalatvezetés, reputáció, humántőke, jövedelmezőség, stabilitás...

A következő gondolat pedig az: vajon még mennyi vagyonnak kell elégnie addig, amíg a céges és pénzügyi döntéshozók fejében ezek a kifejezések végre összeérnek valamilyen módon?●

HIRDETÉS
